

AFRIKINIO KIAULIŲ MARO KONTROLĖ EUROPOS SĄJUNGOJE

Medžiotojų vaidmens svarba

Afrikinis kiaulių maras – pražūtinga infekcinė, paprastai mirtina kiaulių ir šernų liga, nuo kurios nėra vakcinų.

Ligos **padariniai**

1. Ūkiams ir ekonomikai

- Nuo viruso žūsta gyvūnai
- Sutrikusi tarptautinė prekyba gyvūnais ir mėsa dar labiau didina ES ūkininkų ekonominius nuostolius
- Ekonominius nuostolius patiria medžiotojai

2. Gyvūnams ir medžioklei

- Dėl ligos gali labai sumažėti ar net išnykti šernų populiacijos
- Kai kuriose užkrėstose teritorijose gali būti ribojama arba net uždrausta medžioklė (taip pat ir skerdenų bei trofėjų rinkimas)

Ekonominiu požiūriu kiaulininkystės sektorius yra viena svarbiausių ES žemės ūkio šakų.

Jis sudaro **8,5 proc. visos ES žemės ūkio pramonės produkcijos**. Tai didžiausia dalis, palyginti su kitais mėsos sektoriais.

Kiauliena sudaro **50 proc. visos ES pagaminamos mėsos**.

Iš visos ES pagaminamos mėsos daugiausia eksportuojama kiaulienos: ji sudaro **62 proc. viso ES mėsos eksporto**.

Medžiotojai gali pakeisti padėtį į gerąją arba blogąją pusę, nes jie gali padidinti arba sumažinti ligos plitimą.

Ligos perdavimas ir plitimas

Liga gali būti perduodama per tiesioginį sveikų ir užsikrėtusių (nugaišusių ar sergančių) kiaulių ar šernų sąlytį. Tačiau žmonės, ypač medžiotojai, patys neužsikrėsdami, gali prisidėti prie ligos plitimo:

- per sąlytį su užsikrėtusiais gyvūnais arba gaišenomis (skerdenomis);
- per sąlytį su bet kuo, kas užkrėsta virusu (pvz., drabužiais, transporto priemonėmis, kita įranga);
- šeriant gyvūnus užkrėstų gyvūnų mėsa ar mėsos produktais (pvz., dešra ar nevirta ir nekepta mėsa) arba atliekomis, kuriose yra užkrėstos mėsos (pvz., virtuvės atliekomis, pašarais, įskaitant valgomuosius subproduktus).

Medžiotojų vaidmens svarba

ES ir paveiktų šalių nacionalinės institucijos imasi įvairių priemonių, kad ligą kontroliuotų ir išnaikintų, tačiau be galo svarbu **geriau bendradarbiauti su medžiotojais (ir jų asociacijomis) bei ūkininkais (ir jų asociacijomis)**. Medžiotojai stebi laukinių gyvūnų sveikatos būklę ir atlieka svarbų vaidmenį saugant gyvūnų, įskaitant naminius gyvulius, sveikatą.

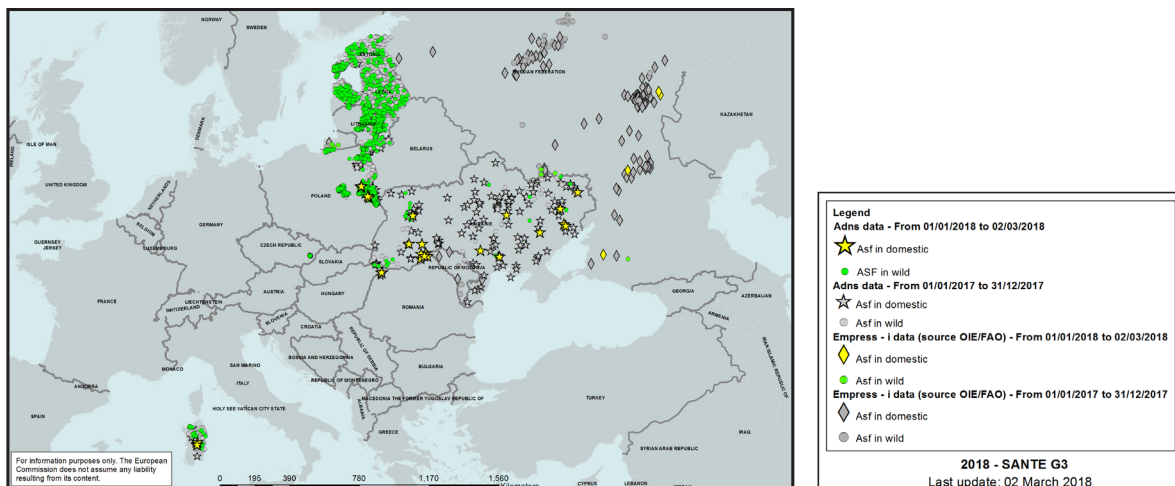
Jei pastebite, kad šernai elgiasi neįprastai, arba, labiau tikėtina, randate nugaišusį gyvūną, turėtumėte pagalvoti, kad jis gali būti užsikrėtęs afrikinio kiaulių maru (ypač užkrėstose teritorijose arba rizikos teritorijose).

Medžioklės metu, ypač vietovėse, kurios laikomos rizikos teritorijomis, turėtumėte:

- ▶ bendradarbiauti su kompetentingomis institucijomis aptinkant šernų gaišenas ir apie jas pranešant;
- ▶ prieš palikdami teritoriją visada vietoje išvalyti ir dezinfekuoti savo įrangą, drabužius, transporto priemones ir trofėjus;
- ▶ nušautus šernus išdaryti specialiai tam skirtoje medžioklės ploto zonoje;
- ▶ padėti palaipsniui mažinti šernų tankį ligos dar nepaveiktose teritorijose, be kita ko, tikslingai medžiojant suaugusias arba paaugusias šernų pateles;
- ▶ nešerti šernų ištisus metus.

* Reikėtų patikrinti specialias nacionalinių kompetentingų institucijų nuostatas.

Kurios ES valstybės narės yra paveiktos afrikinio kiaulių maro ir kurios yra rizikingos teritorijos?

*Animal Disease Notification System (ADNS) https://ec.europa.eu/food/animals/animal-diseases/not-system_en

Ką daro ES ir valstybių narių kompetentingos institucijos?

ES parengė afrikinio kiaulių maro strategiją ir sukūrė patikimą teisės aktų sistemą, kad padėtų kontroliuoti ir išnaikinti afrikinį kiaulių marą. Taip pat imtasi konkrečių regionalizacijos priemonių, visų pirma kontrolės ir ligos plitimo prevencijos priemonių (siekiant apsaugoti neužkrėstas ES teritorijas), pagal kurias medžiotojai, be kita ko, turi tarpusavyje bendradarbiauti. Tai grindžiama mokslinė Europos maisto saugos tarnybos (EFSA) pateikta informacija. ES 2013–2018 m. biudžetas, skirtas šios ligos prevencijai ir išnaikinimui, yra **48,2 mln. EUR**.

ES koordinuoja darbą su valstybėmis narėmis ir bendradarbiauja su rytinėmis kaimyninėmis šalimis.

Daugiau informacijos

https://ec.europa.eu/food/animals/animal-diseases/control-measures/asf_en#description.

Daugiau apie afrikinį kiaulių marą <http://asf-referencelab.info/asf/en/the-disease>

@Food_EU

